REDACȚIUNEA,
Administrațiunea și Tipografia
Brașov, piața mare nr. 30.
Scrisori nefrancate nu se primesc.
Manuscripte nu se retrimit.
INSERATE
se primesc la Administrațiune în Brașov și la următorele
BIROURI de ANUNȚURI:
In Viena: la M. Dukes Nachf., Nux. Augenfeld & Emeric Lesner., Heinrich Schalek. A. Oppelik Nachf., Anton Oppelik. In Budapesta la A. V. Goldberger, Ekstein Bernat. Iuliu Leopold (VII Erzsébet-korut).
PREȚUL INSERȚIUNILOR: o serie garmond pe o colónă 10 banĭ pentru o publicare. Publicărĭ mai dese după tarifă și învoială. — RECLAME pe pagina 3-a o seria 20 banĭ

GAZETA TRANSILVANIEI

ANUL LXVII.

„GAZETA" iese în fie-care ḑi.
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 24 cor., pe șese lunĭ 12 cor., pe trei lunĭ 6 cor.
N-rii de Duminecă 4 cor. pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șése lunĭ 20 fr., pe trei lunĭ 10 fr.
N-rii de Duminecă 8 fr. pe an.
Se prenumeră la tóte oficiele poștale din întru și din afară și la d-nii colectorĭ.
Abonamentul pentru Brașov
Administrațiunea, Piața mare, Târgul Inului Nr. 30. etagiu I.: Pe un an 20 cor., pe șése lunĭ 10 cor., pe trei lunĭ 5 cor. Cu dusul în casă: Pe un an 24 cor., pe șése lunĭ 12 cor., pe trei lunĭ 6 cor. — Un esemplar 10 banĭ. — Atât abonamentele cât și inserțiunile sunt a se plăti înainte.

Nr. 222. Brașov, Joi 7 (20) Octomvrie. 1904.

NOU ABONAMENT LA „GAZETA TRANSILVANIEI".

Cu 1 Octomvrie st. v. 1904

s'a deschis nou abonament, la care invităm pe toțĭ amicii și sprijinitorii fóiei nóstre.

Prețul abonamentului:

Pentru Austro-Ungaria: Pe un an 24 coróne, pe șese lunĭ 12 coróne, pe trei lunĭ 6 coróne, pe o lună 2 coróne.

Pentru România și străinătate: Pe un an 40 francĭ, pe șese lunĭ 20 francĭ, pe trei lunĭ 10 francĭ, pe o lună fr. 3.50.

Abonarea se póte face mai ușor prin mandate postale.

ADMINISTRAȚIUNEA.

Orientarea nóstră.

II.

Vorbiam în articulul premergĕtor de refrenul, ce se aude așa de des printre noi, când e vorba de situația nóstră politică, că „vremile sunt grele". Rĕspunsul ce se dă de obiceiu la constatarea vremilor grele, a căreia esactitate nu póte fi trasă la îndoială, este: „Ce sĕ-i facĭ? N'avem școlă politică!"

E drept, că se cere adĭ în genere multă școlă în tóte și așa și în politică. Intrebăm însĕ: pentru ca un popor sĕ-șĭ manifeste însușirile și caracterul sĕu de rassă, pentru ca sĕ aibă aspirațiunile sale întemeiate pe limba, datinile, obiceiurile și pe tradițiunile sale, are el neapĕrat lipsă de o deosebită școlă mai înaltă politică?

Ce școlă politică au avut înaintașii noștri, când în diferite epoce au încercat sĕ se elibereze de sub jugul crâncen al servituții și au reclamat și pretins libertate și drepturĭ naționale pentru poporul român? Ce școlă politică au popórele creștine din peninsula balcanică, carĭ reclamă adĭ în fața imperiului otoman și al Europei, dreptul lor de esistență, de autonomie și de libertate națională?

Ar fi greșit décă am susține, că aceste popóre n'ar fi învĕțat nimic în luptele lor seculare pentru esistență. Ba au învĕțat și experiat fórte mult și au înțeles, că pentru emanciparea lor este de lipsă înainte de tóte sĕ nu se abată de la aspirațiunile eredite de la moșĭ, strămoșĭ și sĕ urmeze cu încredere pe acei bărbațĭ din sînul lor, carĭ sciu sĕ represinte cu curagiu și statornicie aceste aspirațiunĭ.

Pentru acésta nu se recere atât școlă și rutină politică, constituțională și parlamentară, cât mai mult un spirit tare și ager de rassă împreunat cu un devotament nemărginit pentru limba, datinile și obiceiurile naționale.

Noi afirmăm sus și tare, că tóte aceste însușirĭ pe lângă o credință tare în menirea neamului românesc le aflăm în mĕsură abundentă la poporul nostru. N'avem de cât sĕ le cultivăm cu tact, cu îngrijire și cu conscientiositate și în casul acesta putem fi sigurĭ, că nu vom avé, în cât privesce poporul nostru țĕran, a ne jălui vre-odată, că nu ne-ar înțelege, și nu vom ajunge nicĭ-odată în încurcătura de a nu fi sigurĭ, că óre poporul ne va urma orĭ nu, când ne vom face sincerii, credincioșiĭ și neînfrânțiĭ stegarĭ ai drepturilor și aspirațiunilor sale.

Dér acésta pare că a fost odinióră și pare că ar fi eșit astădĭ din modă! Pe atuncĭ aveam, ce-i drept, afară de cei doi vlădicĭ și de alte fețe bisericescĭ, puținĭ ómenĭ cu carte, câțĭ va profesorĭ, teologĭ, canceliștĭ dela tablă, vr'o doi, trei advocațĭ. Astădĭ orĭ unde e o întrunire românéscă bijbăe locul de inteligență: doctorĭ de la tóte facultățile, absolvențĭ de academii, advocațĭ, funcționarĭ și dascălĭ cu duiumul.

Deosebirea este însĕ că adĭ albăstrimea nostră s'a procopsit așa de mult în tóte disciplinele profefesiunilor libere și prin urmare și în sciințele de stat și politice, încât pare că nu mai e în stare a se înțelege cu poporul rĕmas îndĕrĕpt și mai puțin încă a-l înțelege pe el.

Vremile au devenit într'adevĕr forte grele, și asupra poporului nostru planéză de aprópe patru-ḑecĭ de anĭ un regim, care, cum ḑiserăm, tinde sistematic a-i tăia artera de viéță. Acest regim cu sistemul sĕu de guvernare ne-a adus într'o stare politică din cele mai de plâns. Și acésta nu atât pentru-că ne-a încurcat într'o mréjă de legĭ care de care mai împiedecătóre pentru desvoltarea nóstră firéscă culturală și mai amenințătóre pentru existenta nóstră națională, cât mai mult fiind-că bărbații noștri, chemațĭ a se ocupa și cu politica, au înaintat cu învĕțătura și cu școla lor până a pierde firul istoric ce-i légă de popor.

Ne cuprinde o adevĕrată grózā, când privim la ravagiile, ce le a produs școla modernă politică în brazda românéscă. Ne prinde groza, când vedem pe procatorii erei noue luând în deșert tot ce până acum ne-a legat de popor și de aspirațiunile sale. Pentru aceștia nu mai e nimic sfânt din ceea-ce ne-a condus și ocrotit până acum în luptele nóstre politice naționale.

Partidul național român, care a fost înființat la 1848 în cea mai mare adunare românéscă ce s'a ținut în Ardeal, este pentru ei o chimeră. Programul național, ce cuprinde numai o umbră a postulatelor și aspirațiunilor celor marĭ din epoca de redeșteptare, a ajuns a fi un obiect de tocmélă în mâna lor.

Cine dintre aceștĭ campionĭ ai școlei politice moderne, ce a început a se încuiba la noi mai vrea sĕ scie adĭ de conferențele nóstre naționale și de hotărîrile lor?

Tot ce a făcut și face puterea nóstră de cohesiune, ce ne înfățișéză ca individualitate națională, ca pe un popor consciu de drepturile sale și una în cugete și simțirĭ, a ajuns sĕ fie pentru aceștĭ rĕtăcițĭ un anachronism față de teoriile constituționale și parlamentare ungurescĭ, ce sbârnăe prin capul lor.

Brașov, 6 (19) Octomvrie.

Situațiunea parlamentară ungară stă adĭ érășĭ sub rodia *obstrucțiunei.* Acésta resultă cel puțin din desbaterea asupra provisoriului vamal cu Italia. In cercurile opoziționiste maghiare, se accentuéză, că desbaterea acestui proiect va mai dura cel puțin încă o sĕptĕmână. Oposiția vré sĕ-șĭ pună de pe acum în cumpĕnă forțele, ca sĕ vadă de ce este capabilă în lupta contra proiectului de revisuire a regulamentului.

„Sĕ obstruăm tot", își ḑic cei din oposiție, „căcĭ tot e mai bine, ca Tisza sĕ disolve dieta acum, decât mai târḑiu".

In ședințele de erĭ și alaltă-erĭ proiectul de provisoriu a fost viu combătut de oratorii din oposiție, carĭ au dis, că sĕvîrșesce o crimă acela, care se va supune ordonanței ministrului președinte și va da mână de ajutor la încassarea de vamă pe basa acestui tratat.

Un dualism iudeo-român. „Secolul" se ocupă în două numere cu planul lansat cu tóta seriositatea de un diar evreesc din România („Cronica Israelită), anume de a pune basele unui dualism evreo-român. Cu alte cuvinte actualul stat național român sĕ se transforme într'un stat dualist româno-iudeu. Teritoriu separat nu se cere încă, dér pentru mai târdiu neapĕrat că nordul Moldovei cu capitala Iașĭ, ar fi ca și indicat pentru așa ceva. Calea spre a ajunge la o asemenea resolvare a „chestiei evreescĭ" în țéra românéscă, „Cronica Israelită" o indică în chipul următor:

„E trebuință în primul rênd de organisarea nóstră în comunitățĭ bine aședate, de luminarea nóstră în școlĭ bine și rațional conduse, într'un cuvênt de prefacerea nóstră dintr'o massă informă și inertă într'un corp viu și luminat. Și când vom înceta de a fi o turmă fără călăuză și vom avé în fruntea nóstră ómenĭ destoinicĭ și devotațĭ, e de sperat, că într'o ḑi guvernanțiĭ românĭ, luminațĭ și ei se vor gândi sĕ pună capĕt unui litigiu și rușinos și dăunător".

In vederea acestui moment culminant al prefacerii statului român, „Cr. Isr." arată chiar de pe acum unele din condițiile pe carĭ partea contractantă evreéscă le-ar pune delegaților națiunei românescĭ.

„Țara — dice „Cr. I." — e *încă* destul de bogată și mănóső pentru a hrăni pe *toțĭ* locuitoriĭ sĕi. Insĕ avem de stîrpit mărăciniĭ pușĭ în calea nóstră *de elementele venetice de peste apă și munțĭ*".

Cu alte cuvinte—adaugă „Secolul"— o condiție de căpetenie a compromisului iudeo-român ar fi și acésta, ca Româniĭ din noul stat sĕ rupă orĭ-ce legăturĭ de solidaritate națională cu Româniĭ de peste Carpațĭ, Prut și Dunăre. Aliațiĭ evrei ar face aci strajă vigilentă împotriva atâtor „elemente venetice", ca și împotriva orĭcărui fir de legătură dintre noi și acele *elemente.*

„Secolul" încheie așa: „Icóna viitorului astfel întrevĕdut de representanțiĭ aspirațiilor naționaliste evreescĭ e dér complectă și planul de lucrare spre atingerea acestui viitor, pe deplin tras. Rĕmâne sĕ vedem ce am puté opune *noĭ* acestui plan, în casul când — póte — el nu ne-ar conveni și nouĕ".

Din dieta Galiției. In ședința de alaltă-erĭ a dietei galițiene deputatul pater *Stojalowski* a cerut, ca Evreii sĕ nu mai fie admișĭ în posturile de judecătorĭ independențĭ și ca partidele sĕ nu mai fie constrînse a fi jurate de judecători evrei. „Nu voim — ḑice oratorul — sĕ exterminăm pe Evrei, dér trebue sĕ ne apĕrăm contra lor. Evreii sĕ judece asupra semenilor lor. Noi nu putem avé încredere în ei". Stojalowski constată în decursul motivării propunerii sale, că populațiunea creștină e adênc jignită în sentimentul sĕu religios, în urma faptului, că e necesitată a depune jurămêntul înaintea unor judecătorĭ evrei. Propunerea n'a fost primită. In aceeașĭ ședință dep. Stojalowski a înaintat o altă propunere cu privire la întroducerea cl. a IV-a pe căile ferate galițiene, eventual vagóne deosebite pentru călĕtorii evrei.

Tisza despre situațiune.

Ministrul președinte contele Stefan *Tisza* a usat de momentul, ce i-l'a oferit un banchet dat din incidentul comemorărei lui Franscisc Deak, pentru a ține un discurs politic asupra situațiunei.

A început prin a arăta, care a fost sórtea țĕrii pe timpul lui Francisc Deak dicênd, că politica maghiară a mers din succese în succese de la 1868 până la 1896. Desvoltarea acestui period a culminat în serbările milenare. Ceea-ce a urmat de atuncĭ și până adĭ, constitue periodul disoluțiunei, stagnațiunei și enervărei. Vedem agravându-se aceste aparițiunĭ, carĭ anul trecut au provocat o crisă mare, încât îțĭ era rușine sĕ privescĭ stările publice din țéră. Timpul acela de crisă n'a trecut încă; în multe privințe s'au făcut îndreptărĭ, dér suntem încă departe de ținta pe care nu o vom asigura, décă nu vom stirpi aparițiunile amintite din viéța publică.

Parlamentarismul nostru — ḑise Tisza — e greu bolnav, fiind-că el n'a fost creat pentru ómenii timpului de'l adĭ. Nicăirĭ în lume nu găsescĭ regulament de cameră ca al nostru. Nicăirĭ în lume nu s'a putut menține o situațiune ca aceea, ca o grupare de 20 ómenĭ, sĕ condamne representanța națională la inactivitate și la deplină anarchie. Nu cred sĕ fie om serios cugetător în Ungaria, care sĕ nu vadă, *că e cestiune de esistență națională de a face modificărĭ în organismul nostru parlamentar*, carĭ sĕ garanteze activitatea rodnică și sĕ deschidă drum validitării voinței națiunei maghiare. Celor ce s'ar mai îndoi de acésta, le aduce ca esemplu greva impiegaților de la căile ferate și ațîțarea lor din partea unor elemente din oposiție. Acésta nu s'ar fi putut întîmpla în nicĭ un parlament din lume și nu esistă națiune, care voind sĕ trăiéscă, ar tolera așa ceva. Cel ce vré sĕ pună capĕt acestor stărĭ, stă în serviciul principiului suveranității poporului și al responsabilității ministeriale, — căcĭ responsabilitatea ministerială devine o frasă gólă, décă majoritatea pe care se razimă guvernul, nu e stăpână pe hotărîrea ei.

Continuând Tisza spune, că află firesc lucru, ca acei domni, pentru cari menţinerea stărilor actuale este o cestiune de esistenţă, în sens politic, sĕ pornéscă o mare agitaţiune în contra acţiunei guvernului, sĕ defaimeze şi sĕ încurce lumea.

Dilnic se póte ceti în foi, că eu aşi voi sĕ confisc dreptul naţiunei de a da recruţi şi de a vota budgetul. Observ însĕ în trécĕt, că *în ce privesce restringerea desbaterei privitóre la recruţi* — în ceea-ce unii vĕd pericolul principal — *fórte uşor ne vom puté înţelege.* Din parte-mi menţinerea acestui punct o aflu deplin justă şi corectă, *însĕ n'o găsesc aşa de necesară, încât se n'o pot oferi ca concesiune.*

Dér cine — continuă Tisza — vré sĕ confisce „naţiunei“ acest drept: acela care vré sĕ garanteze validitarea voinţei naţionale, séu aceia, cari fie independişti, naţionalĭ reacţionari séu orĭ-ce, vréu sĕ împedece „naţiunea“, ca usând de dreptul ei cardinal şi după cea mai bună a sa chibzuinţă, sĕ priméscă, orĭ se refuse proiectul?

Dreptul de a vota cheltuelĭ nu stă în împedecarea manifestărei voinţei naţionale, ci în aceea, ca majoritatea sĕ priméscă, orĭ refuse acele cheltuelĭ?...

Şi tot pe acest ton a continuat Tisza până la sfîrşit, atacând straşnic obstrucţiunea şi declarând, că cu orĭ-ce preţ vré sĕ revisuéscă regulamentul de desbateri al camerei.

Declaraţia lui Tisza, că e aplecat a elimina din planul sĕu de revisuire proiectul referitor la contingentul de recruţi, a produs mare sensaţie la óspeţii banchetului, şi se crede, că Tisza a făcut'o anume pentru a linişti spiritele, a determina oposiţia sĕ fie mai îngăduitóre şi a-i lua din mână o armă puternică.

Familia regală română la Iaşi.

Representaţiunile de gală.

Două representaţii de gală s'au dat la teatrul naţional din Iaşi. Sâmbătă séra „In diua scadenţei“ şi „Marióra“, ambele scrise de Carmen Sylva, ér Duminecă „Ulranda“ tot de Carmen Sylva. La amêndouê representaţiunile rolurile principale le-a avut d-şóra Agata *Bârsescu*, ér în ansamblu erau puterĭ alese ca d-na *Pruteanu*, d-nii Popescu, Constantinescu, Cârjă şi Popovicĭ.

Teatrul era în mod feeric iluminat. Regina şi principesa purtau superbe toalete albe, pe cap cu diademe de briliante. Damele din lojĭ erau tóte în toalete de gală.

O scenă mişcătóre.

Cu ocasiunea tîrnosirei bisericei Trei Erarchĭ s'a produs o scenă mişcătóre până la lacrĕmĭ în momentul când familia regală părăsia biserica, după terminarea serviciului divin. Vre-o 30 de maice de la tóte mănăstirile din Moldova, înşirate în biserică, s'au aplecat sĕ sărute mâna reginei. Graţiósa regină, mişcată de acéstă manifestaţie de dragoste, s'a oprit câteva minute şi a strîns mâna tuturor călugăriţelor. Pe feţele multor maice curgeau lacrĕmĭ de fericire.

Darurĭ pentru prinţul Carol.

Pe când familia regală visita şcóla militară, s'a presentat o delegaţie de şése elevĭ din clasa VIII, şi anume Dornescu, Caligari şi Iancu de la liceul-internat, şi Bădărău, Triandafil şi Grabovieschi de la liceul naţional, carĭ au oferit din partea colegilor lor un frumos serviciu de biurou, de bronz, şi bustul lui Napoleon I.‘tot de bronz aşedat pe o colonetă de marmoră. Elevul Bădărău a rostit o cuvîntare urând anĭ mulţĭ şi fericiţĭ prinţului, ér elevul Dornescu a presentat darul oferit în numele elevilor celor două licee. Principele Carol, plăcut surprins, a strîns mâna celor şése elevĭ şi le-a mulţumit pentru frumosul lor dar. Familia regală a plecat de la şcólă, afară de principele Carol, care a rĕmas sĕ ia ceaiul împreună cu corpul profesoral şi toţĭ elevii.

Centenarul seminariului „Veniamin Costache“.

Lunĭ diminéţa au avut loc serbările centenarului seminariului „Veniamin Costache“.

I. P. S. Sa metropolitul Moldovei, încunjurat de episcopĭ şi arhierei, a oficiat un parastas la metropolie în memoria metropolitului Veniamin, în presenţa întregei familii regale. Rectorul seminarului, Savin, a rostit un discurs comemorativ despre metropolitul Veniamin.

După aceea a avut loc o procesiune de o splendóre nedescrisă, condusă de metropolitul Partenie. Familia regală urma în trăsurĭ. Procesiunea a trecut prin str. Stefan cel Mare şi Lozonschi printre două şirurĭ de armată şi a sosit la órele 11 la seminar. Aici s'a ţinut de asemenea un scurt serviciu, la care metropolitul *Partenie* a rostit o frumósă cuvîntare, apoi a luat cuvîntul ministrul Spiru *Haret*, vorbind de întemeiarea seminarului „Socola“ la 1803.

După aceste cuvîntărĭ a rostit Regele însuşĭ un admirabil discurs, amintind faptele mărețe ale înaintaşilor. „Eu — dice suveranul — primul rege al României unite, aduc prinosul meu de recunoscinţă memoriei acelora şi în special lui Stefan cel Mare, al cărui al patrulea centenar l'am celebrat anul acesta“.

La óra 1 familia regală părăsesce seminarul, unde s'a dat apoi un banchet pentru 200 persóne, presidat de metropolitul Partenie.

Rĕsboiul ruso-japones.

Erĭ s'au împlinit dece dile de când s'a început lupta cea mare la Yantai şi cei doi adversarĭ puternicĭ se luptă încă cu furie nespus de mare între Saho şi Hunho. Lupta ce s'a reluat la 16 l. c. durézâ neîntrerupt. Kuropatkin şi-a angajat în luptă tóte forţele de cari dispune încă, la ceea-ce este a se mulţămi, că de trei dile îşi susţine posiţiunile ce le-a ocupat după lupta pierdută la Yantai şi Poensiku. Armata lui a făcut câteva atacurĭ succese contra Japonesilor, cu tóte acestea situaţia lui e încă mult primejduită, şi décă va pierde şi lupta acéstă armata lui va fi strîmtorată pe malul stâng al fluviului Hunho.

Telegramele mai nouĕ aduc amĕnunte înfiorătóre despre luptele de până acum. Ruşii şi-au apărat pretutindenĭ cu resoluţiune eroică tóte posiţiunile şi regimente întregĭ s'au nimicit din armata lor. O brigadă şi-a pierdut toţĭ ofiţerii, din fórte multe companiĭ s'au reîntors din luptă numai câte 1—2 ofiţerĭ şi subofiţerĭ. In Mukden au sosit până acum 23,000 rĕniţĭ şi se dice, că pierderile totale ale Ruşilor ating cifra de 50.000. Marĭ trebue sĕ fie şi pierderile Japonesilor; ele însĕ nu sunt cunoscute, de óre-ce Japonesii le ascund.

Amĕnunte despre luptele cele marĭ.

O depeşă din *Londra* spune următórele: Armata rusésca a trecut deja peste Saho urmărită fiind de Japonesĭ. Vinerea trecută *Kuropatkin* a sciut sĕ împiedece pe *Oku*, ca sĕ nu-i taie retragerea spre Mukden. Joia trecută Oku a ocupat Sahopu şi ar fi putut sĕ ţină acest punct, însĕ Kuropatkin a observat la timp planul inimicului şi şi-a încordat tóte puterile ca sĕ apere flancul drept ameninţat. Aici şi-a diriguit Kuropatkin tóte reservele ce le avea, ba el însuşĭ încuraja pe soldaţiĭ sĕi, astfel că cu pierderĭ marĭ i-a respins pe Japonesĭ şi a recucerit Sahopu, zădărnicind tóte încercările luĭ Oku de a recuceri acest loc.

Scirea despre victoria Japonesilor a produs mare bucurie la Tokio, însĕ manifestaţiunile de bucurie sunt turburate prin *pierderile enorme ce le-au avut Japonesii, pierderĭ ce întrec cu mult pe cele de la Liaoyang.* Ruşii au pierdut mai mult de 50.000 ómenĭ, omorîţĭ şi ucişĭ. Deşi Japonesii spun, că pierderile lor sunt mai micĭ, totuşĭ în adevĕr ele sunt fórte marĭ.

„Temps“ din Paris primesce de la corespondentul sĕu din Mukden următórea telegramă cu data de 17 l. c.

Pe întreg frontul lupta durézâ diua şi nóptea. Canonada e atât de teribilă, încât ţi-se pare, că munţii se nărueşc. De pe colina, pe care se afla statul major rus, aspectul în séra de 14 Oct. era îngrozitor. Soldaţĭ obosiţĭ şi rĕniţĭ sĕ retrăgeau spre nord, locul lor era ocupat de alţiĭ, carĭ continuau lupta. Bateriile din stânga au fost trecute la drépta, unde încăerarea era mai grozavă. Multe sate au fost aprinse de focul tunurilor. Gróza o mai mărea şi teribila furtună cu grindină, fulgere şi tunete. Atacul cel mai turbat al Japonesilor a fost acela din nóptea de 14 Oct. îndreptat contra centrului rusesc. Acest atac s'a sfîrşit cu aceea, că Japonesii au luat de la Ruşĭ două posiţiunĭ şi *li-au nimicit total treĭ regimente.*

Corespondentul diarului *„Ruskoje Slovo“* raportéză următórele cu data de 16 l. c. din Mukden:

Dancenko-Nemirovicĭ comunică cuvintele cu carĭ *Kuropatkin*, ce se afla însuşĭ în plóia de glónţe, şi-a trimis în luptă divisiunea 22. Kuropatkin a dis:

— Inainte! Mĕ închin înaintea vóstră bravĭ soldaţĭ. Sciu, că sunteţĭ obosiţĭ, că n'aţĭ durmit şi n'aţĭ mâncat, dér toţĭ trebue sĕ servim patria şi pe Ţarul!

In diua de 14 Oct. lupta a durat fără întrerupere. Ruşii au respins atacul Japonesilor, deşi aceştia s'au luptat cu'n curagiŭ de ne-descris. *Kuropatkin însuşĭ a condus operaţiunile centrului*, călare. S'a dus apoi la aripa dréptă şi s'a postat *în fruntea regimentului Petrovski*, pe o înălţime, care se afla abia la 4 chilom. de statul major al lui Kuroki, şi de aicĭ privea şi conducea mersul luptei.

Corespondenţii de rĕsboiŭ anunţă unanim, că singuratice regimente rusescĭ au avut pierderĭ colosale. Aşa în lupta de la Endolulu s'a întîmplat următorul episod:

O trupă mică s'a reîntors din luptă condusă de un ofiţer rănit. Pe drum s'a întîlnit cu'n general, care-i strigă:

— Cum cutezaţĭ sĕ vĕ părăsiţĭ camaradiĭ? Unde vĕ este regimentul?

Atuncĭ ofiţerul rănit eşi din şir. Pe faţa lui curgea sângele. El dise:

— Inscinţez, domnule general — că étă *acesta este regimentul. Alăţĭ am mai rĕmas.*

Generalul tăcù şi cu capul plecat se duse mai departe.

„Novoje Vremja“ anunţă, că generalul japones *Nodzu a fost grav rănit.*

Continuarea luptei.

Din *Mukden* i-se telegrafiéză diarului „Tageblatt“ din Berlin:

Adĭ, 17 Oct. de la 10 óre diminéţa lupta de artilerie se urméză cu aceeaşĭ violenţă şi se pare, că în aceeaşĭ direcţie ca şi erĭ. E diua a nóua a luptei şi nimenĭ nu scie când se va sfîrşi. Ruşii au pierdut până acum 30.000. Timpul e frumos. Ruşii şĭ-au susţinut erĭ tóte posiţiunile, ba au câştigat ceva în teren.

„Birsevija Vjedomosti“ anunţă din Mukden: Comandantul unei divisiunĭ, care avea ordinul sĕ atace înălţimile resăritene stâncóse din front, fu rănit la picior şi s'a reîntors aicĭ. Ele a dat-un atac estraordinar de cutezat, din care causă divisiunea lui a suferit pierderĭ enorme. Compania 6 din regimentul siberian 23, în mijlocul unei ploĭ de glónţe, carĭ au nimicit 5/6 parte din feciorĭ, a urcat cóstele prețipişe şi ajungênd la vîrf s'a aruncat cu baionete asupra inimicului. *Intréga companie însĕ, dimpreună cu comandantul, a fost măcelărită*, înainte de a sosi companiile ce o urmau. Rĕsboiul cu Turcia a fost o jucărie pe lângă acest rĕsboiŭ. Lupta se urméză pe întreg frontul şi e mai violentă ca cea de erĭ.

Agenţia *„Reuter“* primesce din *Tokio* scirea, că la 15 Oct. armata dréptă japonesă a ajuns la Saho, unde a întîmpinat resistenţă mare. La 16 Oct. séra toţĭ sol-

---

FOILETONUL „GAZ. TRANS.“

Ce te legenĭ codrule?

— Fine. —

La 21 Martie sórele lucesce în zenitul ecuatorului. Cei doi polĭ ai pămêntului se află la distanţă egală de la sóre. Amêndoi primesc razele acestuia. Dilele şi nopţile sunt de durată egală. Suntem în epoca numită echinocţiu. — Pe emisfera boreală începe primăvara, pe cea australă începe tómna.

„Dér pămêntul în mĕsură învîrtindu-se pe fus“, sórele se ridică treptat pe orisonul nostru. La 21 Iunie îşĭ ajunge culmea. Cercul polar, arctic. se află cu totul luminat de sóre. Are o di de 6 lunĭ. Polul austral o nópte tot atât de lungă. In punctele cuprinse între ecuator şi cercul polar boreal diua cresce, nóptea scade.

Suntem în epoca numită solstiţiul de vară.

De la acéstă epocă înainte sórele se cobóră ér. In 22 Septemvrie diua e de-o potrivă cu nóptea. Atuncĭ se începe tómna pentru noi şi primăvară pentru emisfera australă.

Dilele scad, nopţile cresc. Ploile se varsă din ce în ce mai dese, mai recĭ. „Bruma cade peste viĭ“ şi în curênd fulgii de zăpadă vestesc, că a intrat „alba 'n sat“ şi iérna 'n ţéră. In 21 Decemvrie avem diua cea mai scurtă şi nóptea cea mai lungă. Cercul polar antarctic se află cu totul luminat de sóre. El se află în toiul dilei de 6 lunĭ şi polul arctic — al nostru — într'o nópte de tot atâta. Zona temperată a nóstră se află în iérnă; cea australă în vară.

Pe urmă pămêntul se întórce din acéstă posiţie, pe care o numim solstiţiul de iérnă, la punctul echinocţiului de primăvară, în care ajunge la 21 Martie, urmând înainte acelaşĭ curs, care l'am schiţat în şirele precedente.

*

Oblicitatea eclipticei are efect covîrşitor asupra condiţiilor de esistenţă a fiinţelor organice. Efectul imediat se manifestă atât în succesiunea anotimpurilor, cât şi în diversitatea climatelor.

Temeiul alimentaţiei animalelor şi a ómenilor, vegetaţia, se înoesce tot-déuna după scurgerea celor patru anotimpurĭ.

Primăvara, în copilăria anotimpurilor, se invesce înviorată tótă firea amorţită sub vĕlul argintiu al iernii. Vênturile calde îmblândesc asprimea temperaturei. Ploile curăţitóre şi radele dulcĭ ale sórelui fac de încolţesc mugurii, de încolţesc grâul, săcara, ovĕsul, cucuruzul. Câmpiile şi livedile se împodobesc cu ghiocei, lăcrimióre şi viorele. „Aurora cu degetele trandafirii“ pune lumea în mişcare. Ciocârlia întîmpină cu cântărĭ de dragoste ivirea maiestosului astru al dilei. Mieluşeii sburdă în sóre. „Cocostârcii păşesc a gale dând spaima în bróscele, ce le sar din cale“.

„Când luna 'n Maiŭ ne surîde prin gĕmurĭ“ razele dătătóre de lumină şi căldură ne vin din ce în ce mai de sus, mai intensive. Viéţa ţîşnită din sînul pămêntului dă în periódа pubertăţii. Din salcâmĭ plouă frĕmĕtul şi miresma florilor, pe când svonul câmpului cântă împrejur doina dragostei de viéţă.

Din Cireşar până 'n Răpciune florile îşĭ formézâ rod; rodul dă în pârgă; pârga în recoltă.

Apoi tómna îşĭ începe a sa domnie. Cocórele şi rândunelele pribegesc, urmărite de dorul nostru, în ţĕrĭ mai senine, mai căldurose. Câmpiile şi luncile rĕmân arse de jarul ruginiu al vremilor aspre, —

Frundele cad, sbor în aer
şi de crengĭ se deslipesc,
Ca frumósele ilusii
dintr'un suflet omenesc.
(Alexandri)

In fine, nicĭ iérna nu ne póte da uitării, — iérna atrăgĕtóre pentru cei cu foc în sobă, grozavă pentru poeţĭ şi povestaşĭ fără banĭ în buzunar. Zăpada scârţâe sub paşii grăbiţĭ ai trecĕtorilor şi acopere cu vĕl argintiu luncile şi văile, ogórele şi sĕmĕnăturile amorţite. Gerul năprasnic depune florĭ de ghiaţă pe gémurile înţepenite; anină ghirlande de cristale pe streşinile caselor şi împodobesce cu promorócă şi ţurţurĭ crengile pomilor şi ale copacilor...

Tótă firea pare neclintită, fără viéţă.

Dér în realitate nu e aşa.

daţii şi tóte tunurile erau în luptă. *Kuropatkin*, care se afla în grindina de glónţe, a dovedit un eroism şi o forţă morală mare; nicĭ în momentele cele mai critice, el nu şĭ-a pierdut speranţa.

Tot din *Tokio* se telegrafiézǎ cu data de 17 l. c., că *Ruşii au atacat violent aripa stângă a lui Oku*. Nu mai puţin de şépte atacurĭ au îndreptat contra lui Oku, dér *au fost respinşĭ*.

Generalul *Saharow* telegrafiézǎ statului major rusesc, că la 15 Oct. Japonesii au înaintat puternic contra flancului drept al posiţiunei rusescĭ. Incercările Ruşilor de a-le eşi în cale şi de a ocupa satul Liuşimpu s'au zădărnicit. In nóptea spre 16 Oct. Japonesii au atacat la centrul posiţiunei rusescĭ două regimente, silindu-le a-se retrage lângă Saho. După sosirea de întărirĭ şi după ce artileria a pregătit lupta, Ruşii au atacat colina şi după o *luptă piept la piept* au cucerit'o, gonind pe Japonesĭ. La partea dréptă a posiţiunei rusescĭ s'a desfăşurat un violent duel de artilerie. Nóptea spre 17 l. c. a trecut liniştită. Lupta s'a sfîrşit numai la 17 l. c. dimineţa. Japonesii s'au apĕrat pe colină cu mare înverşunare, primind lupta de baionetă în care mulţĭ din ei au cădut. In decursul luptei Ruşii au cucerit de la ei 11 tunurĭ. Lupta s'a reluat pe întreg frontul la órele 8 dimineţa.

Din *Petersburg* se telegrafiézǎ, că scirea despre isolarea armatei generalului *Rennenkampf* de grosul armatei rusescĭ, nu este adevĕrată.

Reluarea ofensivei de cătră Ruşi.

După o ultimă scire din *Mukden* de la 18 Oct., după o luptă gróznic de sângerósă, în care inimicii au luptat piept la piept, *Ruşii au luat la 17 l. c. din nou posiţiune pe malul stâng al rîului Saho.* In lupta acésta Japonesii, fiind fórte obosiţĭ, au opus o resistenţă mai slabă. In urma acestui succes, *Ruşii au reluat ofensiva cu o persistenţă demnă de admirat.*

La lupta acésta se va fi referind o ultimă depeşă din Londra, în care se dice, că încăerarea a fost nespus de turbată. Ruşii şi Japonesii s'au apropiat aşa de tare unii de alţii, încât nu mai puşcau, ci se isbiau cu patul puscilor. Rêndurĭ întregĭ de Japonesĭ cădeau cu craniile sdrobite şi văile devenirǎ roşii de atâta sânge vĕrsat.

SCIRILE DILEI.

— 6 (19) Octomvrie.

Maj. Sa monarchul nostru a sosit Duminecă în Gödöllö şi va da în dilele de 24 şi 27 l. n. audienţe în Budapesta.

Societatea acad. „Petru Maior“ în pericol. Din Budupesta vine scirea, că societatea „Petru Maior“ e în pericol sĕ fie închisă şi că în ministeriu ar fi deja gata ordinaţiunea, prin care se desfiinţéză societatea studenţilor noştri de la universitatea din Budapesta. Scirea acésta nu ne vine pe neaşteptate, căcĭ deja de mulţĭ anĭ unica nóstră societate academică din Ungaria, a devenit un spin în ochiĭ celor de la putere. Motive carĭ ar dicta închiderea acestei societăţĭ culturale, firesce nu sunt, dér molochului şovinist nicĭ nu-i trebue motivė, când e vorba de o societate românéscă.

Macedo-românii şi patriarchatul ecumenic. Din Salonic i-se raportéză lui „Polit. Correspondenz“, că Românii din comuna Doliani şi cei din Seli s'au lăpădat de patriarchat. Jumĕtate din populaţia comunei Xerolivadi şĭ-a esprimat de asemenea dorinţa de a se constitui în comunitate bisericéscă română. Mişcarea acésta de emancipare de sub tutela patriarchatului ia proporţiĭ din ce în ce mai marĭ.

P. S. Sa Dr. Vasile Hossu, episcopul Lugoşiului — scrie „Rĕvaşul“ — a fost la 8 Octomvrie n. în audienţă la papa Pius X, căruia i-a făcut raport despre starea diecesei sale. Primirea a fost fórte graţiósă. In călĕtoria sa la Roma P. S. Sa a fost însoţit de d-niĭ Dr. T. Mihali advocat în Deşiŭ, Dr. Isidor Pop advocat în Lugoşiŭ şi de alţiĭ.

Cununie. D-l adv. Dr. D. *Ciuta* din Bistriţă şĭ-a serbat dilele acestea cununia cu d-na vĕd. Maria Dr. Victor *Marcu* n. Buteanu în Şomcuta-mare.

Proces de pressă. Inaintea curţiĭ cu juraţĭ din Oradea-mare va avé loc în dilele de 26 şi 27 l. c. n. pertractarea în procesele de pressă intentate „Tribunei“ din Arad.

Contra pomenelor. In dieta Carintiei a avut loc alaltăerĭ o interesantă desbatere cu privire la suprimarea abusurilor carĭ sĕ sĕvêrşesc la pomenĭ de către poporaţiune. Mai mulţĭ membriĭ ai dietei au cerut ca abusurile acestea, carĭ culminézǎ în chefurĭ disgustătóre, sĕ fie combătute prin lege şi ordinaţiunĭ. Presidentul ţĕriĭ bar. Hein, luând cuvêntul, nu este de acord cu oratoriĭ şi recomandă drept mijloc de a combate aceste abusurĭ, ca poporaţiunea sĕ fie instruită şi astfel crescută, ca de la sine sĕ abandonese aceste abusurĭ. Crearea unei legĭ în acéstă direcţie séu intervenţiunea gendarmeriei la astfel de ocasiunĭ ar însemna restringerea libertăţiĭ personale, garantată prin lege, şi n'ar ajunge ţinta dorită. Se primesce în fine propunerea ca comitetul ţĕriĭ împreună cu poliţia comunală şi sanitară se caute mijlócele şi căile cele mai potrivite spre a stîrpi obiceiurile rele din trecut.

Concertul d-şórei Elena Cunţan. „S. D. Tgbllt“ aduce în numĕrul sĕu de astădĭ o recensiune elogiósă cu privire la concertul dat de d-şóra Elena *Cunţan*, Lunĭ séra în Sibiiu. „Prin străduinţa şi diligenţa ei de fer — dice diarul german — d-şóra Cunţan a ajuns la un grad însemnat în arta şi technica cântăriĭ şi posede o predare într'adevĕr artistică... în deosebĭ în cântecile românescĭ a dovedit un temperament cald. După fie-care punct cântăreţa a fost distinsă cu bogate aplause şi buchete. D-na Minerva Brote, care a acompaniat cântecele la pian, s'a distins prin dexteritate şi predare perfectă“.

Ucigaşii lui Sykora arestaţĭ. Diarul „Ill. Extrablatt“ din Viona, primesce din Paris cu data de alaltă-erĭ telegrame lungĭ despre arestarea părechei criminale Klein, care a ucis pe nenorocitul Sykora şi tăindu-l bucăţĭ l'au băgat într'un sac. Poliţia i-a arestat pe amêndoi în locuinţa ce închiriaserǎ în strada S. Dénis nr. 200 şi i-a transportat la penitenciar.

Serata academică aranjată asérǎ cu multă pricepere de un comitet de trei: *d-na Gunther, d-şóra Hiemesch şi d-l Bulhardt*, în folosul celor trei reuniunĭ de femei săsescĭ, a fost la înălţime. Programul mult variat şi frumos, a dat ocasiune mai multor membre şi membriĭ ai societăţiĭ săsescĭ din oraşul nostru sĕ-şĭ validiteze talentele lor. S'a rostit un prolog şi o prelegere, s'a esecutat musică seriósă şi veselă, s'au produs diferite dansurĭ, s'a jucat teatru etc.

In predare s'au distins d-na *Meta Romer* care cu o pĕtrundere de tot viuă a povestit o mişcătóre istoriórǎ „Wie das Sopherl kochen lernte“ de S. F. pe urmă d-şóra *Hiemesch* şi d-l *I. Schuller* într'un prolog de Saphir. In musică au escelat d-na *Simay* şi d-şóra *Neugeboren*, simpatice cântăreţe, d-niĭ *Hain* şi *Türk*, cu deosebire cel din urmă a stîrnit ilaritate prin trei cuplete fórţe reuşite.

Dansurile sub măiestra conducere a surorilor *Rheindt* au fost cât se póte de reuşite, mai cu sémǎ cele trei din urmă: Valsul menuett, jocul marinar (fórte şic) şi Gavotta (graţiósa) a format putem dice o parte din cele mai frumóse ale programului şi costumele dansatorilor au făcut un deosebit efect.

Piesa teatrală „Grosses Reinemachen“ de M. Korinsky-Weiss, a fost asemenea bine jucată.

Astădĭ, Miercurĭ séra se va repeta acéstă frumósă serată pentru a doua órǎ.

In pivniţa Eszterházy a sosit şi se vinde de adĭ începênd, must escelent de Risling, din Wurmmloch. Litrul 40 cr.

De la Academia Română.

In prima şedinţă publică de după vacanţă a Academiei Române, Vinerĭ 14 Octomvrie, d-l Tocilescu a vorbit despre necesitatea alcătuirei unui *Corpus inscriptionum slavoromanicarum*, care sĕ cuprindă întreg materialul epigrafic, a cărui publicare ar arunca o lumină fórte vie asupra istoriei nóstre şi ar contribui la resolvirea definitivǎ a numĕróselor probleme de carĭ ne isbim la fie-care pas, în istoria secolelor XIV, XV şi XVI.

Străbunii noştri, dice d-l Tocilescu, începênd comunicarea sa, deşi au fost mai tot-déuna siliţĭ de a sta înarmaţĭ pentru a resista duşmanilor ce 'i încunjurau, au avut totuşĭ puţine momente, în carĭ, liberĭ de alte grijĭ, şĭ-au îndreptat privirile către fiinţa supremă, care îi scăpa la nevoi. In aceste momente ei îşĭ arătau recunoscinţa lor către Dumnedeu, prin ridicarea nenumĕratelor lăcaşurĭ sfinte de carĭ ţera nóstră e plină. In aceste lăcaşurĭ sfinte s'a născut şi a trăit cultura română, arta şi architectura română, atât cât ne-a fost dat sĕ avem; şi conservarea lor e o datorie sfântă, pe care trebue sĕ o îndeplinim. In ele ni-s'au păstrat numĕróse inscripţiunĭ săpate pe pietri şi carĭ constitue o epigrafie română cu un caracter propriu. Strîngerea lor într'un corpus, publicarea, traducerea şi explicarea lor, ar constitui, dice d-l Tocilescu, o operă cu care Academia Română, sub auspiciile căreia s'ar întreprinde lucrarea, ar puté rivalisa cu Academia berlinesă, din sînul căreia a eşit Corpus inscriptionum Graecarum et Latinarum.

Intre alte inscripţiunĭ, d-sa citézǎ pe aceea de pe piatra, care acoperea mormêntul lui Albul, marele clucer, aflată în mănăstirea Vierosul, unde elementul artistic stă pe acelaşi plan cu importanţa istorică a conţinutului ei. Pe acéstă piétră, cel ale cărui óse le acoperea, e representat călare, cu un buzdugan mare în mână, cu coif pe cap şi cu mantaua fâlfâind. O asemenea inscripţie, deşi mai deteriorată, e aceea a lui Radu de la Afumaţĭ de la Curtea de Argeş, unde se enumĕra multele rĕsbóie pe carĭ neobositul Domn le-a purtat apărându-şĭ tronul şi ţéra. Amintesce apoi de inscripţia lui Nicolae Alexandru Basarab de la Câmpulung şi de identificarea făcută de d-sa încă din 1891 a lui Nicolae Alexandru Basarab cu fiul lui Alexandru, identificare ce este adĭ admisă de toţĭ istoricii.

D-l Tocilescu spune cum mai acum câţĭ-va anĭ, ajutat de elevii sĕi N. I. Apostolescu, Nemeş, Ursu, Moisil, V. Andronescu, carĭ ocupă locurĭ însemnate în învĕţămêntul secundar, şi de d-l Protopopescu, a putut strînge, decă nu tóte inscripţiile, cel puţin cea mai mare parte din cele aflate pe la mănăstirile, bisericile şi schiturile din ţérǎ, şi că nu aştéptă decât sĕ i-se pună la disposiţie mijlócele necesare pentru publicarea lor.

Conferenţa d-lui Tocilescu a fost urmărită cu un viu interes de membrii presenţĭ şi de public. Preşedintele Academiei Române d-l I. *Calenderu* după terminarea conferenţei felicită pe d-l Tocilescu şi promite, că va aduce chestia întocmirei acestui *corpus* în deliberarea Academiei Române, în viitóre sesiune generală. Tot-de-odată d-sa declară, că fiind convins de necesitatea unei astfel de opere, oferă în mod particular pentru acéstă publicaţiune suma de 2000 lei.

Drama din cafeneaua „Macedonia“.

Erĭ s'a început la curtea cu juraţĭ din Bucurescĭ, în aglomeraţia enormă a publicului, procesul intentat studentului Nuşi Tulliu, acusat că a ucis printr'un glonţ de revolver pe Lăzărescu-Lecanta, Românul macadonean intrat în solda Grecilor.

Curtea era presidată de d-l *Stambulescu*, membru la curtea de apel, asistat de judecătorii *Balş* şi *Robescu*. Acusarea a susţinut'o procurorul *Velcescu*, ér apĕrătorĭ au fost: Barbu Stefănescu-*Delavrancea* C. *Cernescu*, Al. *Djuvara*, Petre *Grădişteanu* şi Mircea *Petrescu*.

Nuşi Tulliu a depus, că a împuşcat, pe Lazarescu-Lecanta aflându-se în legigitimă apĕrare. Lecanta ucise cu un glonţ pe Ilie Papahagi şi când Nuşi Tulliu, vĕdênd acésta, i-a strigat: „Nenorocitule ce ai făcut?“, Lecanta a îndreptat revolverul asupra lui, aşa că trebuind sĕ se apere, a luat revolverul ce se afla într'un colţ al cafenelei şi l'a descărcat asupra lui Lecanta.

După ascultarea martorilor, luà cuvêntul procurorul, care constată înainte de tóte simpatiile de carĭ se bucură Nuşi Tulliu în opiniunea publică. El (procurorul) este animat de asemenea de sentimente românescĭ, este însĕ de părere, că acusatul prin fapta sa nesocotită nu numai că n'a folosit, dér a stricat causei românescĭ. După părerea sa prima descărcare s'a făcut din partea lui Nuşi Tulliu, dér recunósce, că sub impulsiunea unui motiv patriotic rĕu înţeles. Procurorul cere condamnarea acusatului cu luarea în considerare a circumstanţelor atenuante.

După pledoariile căldurόse ale apĕrătorilor, juraţii s'au retras şi după deliberare de 10 minute au adus *verdict negativ*. Aplause nesfîrşite au isbucnit în sală şi preşedintele numai cu mare greutate putù restabili liniştia spre a enunţa sentinţa. Mulţĭ au sărit peste barierǎ şi *au îmbrăţişat pe Nuşi Tulliu*, care era fórte emoţionat de aceste dovedĭ de simpatie.

La eşirea din palatul justiţiei mulţimea a luat pe Nuşi Tulliu în mijloc şi într'un convoiŭ mare au mers cântând „*Deştéptă-te Române*“ pe calea Rahovei, Strada Carol, Calea Victoriei până la Teatrul Naţional, de unde mulţimea s'a îndreptat spre casele lui Dr. *Leonte*, preşedintele societăţii macedo-române.

ULTIME SCIRI.

Paris, 19 Octomvrie. Agentia „Havas“ anunţă din Mukden cu data de 17 l. c.: *Adĭ la órele 3 dimineţa, după o luptă nespus de sângerósă piept la piept, Ruşii au reocupat posiţiunile lor pe ţĕrmul stâng* (sudic) *al rîului Saho*. In diua precedentă a fost o violentă luptă de artilerie. Japonesii, obosiţĭ, au opus o resistenţă mai slabă. Ruşii împintenaţĭ de acest succes, au trecut cu o tenacitate admirabilă, *în ofensivă*.

Berlin, 18 Octomvrie. „Vossische Zeitung“ primesce scirea, după care în cercurile bine informate din Petersburg se afirmă, că Ţarul a avut o conferenţă cu generalul *Grippenberg* şi s'a hotărît sĕ mobiliseze repede o *armată de 600,000*. Intr'o notă, ce o va adresa puterilor, Rusia le va notifica hotărîrea nestrămutată a Ţarului de a continua rĕsboiul.

Londra, 18 Octomvrie. Diarele japonese aduc amĕnunte înfiorătóre despre suferinţele, ce au trebuit sĕ le îndure răniţii în luptele de la Yantai. Numĕrul răniţilor şi pe-o parte şi pe alta era aşa de mare încât trupele sanitare şi medicii nu puteau rĕsbi cu îngrijirea lor. Mulţĭ răniţĭ au murit din causă, că n'avea cine sĕ-i transporte. Vinerĭ a fost diua cea mai îngrozitóre a luptei, căcĭ furǎ surprinşĭ de-o mare, tempestate. De pe culmile munţilor se audia în vale ţipetele şi gemetele răniţilor, cu tóte că sgomotul armelor era asurditor. Curentele ce curg din munţĭ la vale erau în sensul strict al cuvêntului înroşite de sânge.

Tokio, 19 Octomvrie. *Oyama* anunţă: Ruşii au atacat erĭ de douĕ-orĭ, dér au fost respinşĭ. Ei se retrag.

Vegetaţia perenală cade în repausul trebuincios după ori-ce muncă. Işĭ acumuléză noue forţe de vieţă. Solul se odihnesce şi el. Materiile vitale, energia, se înviorézǎ, se reculeg, după cum omul în somn îşĭ înviorézǎ puterea istovită prin lucrul de peste di.

Şi astfel, când codrul îşĭ pierde podóba, şi copaciĭ rĕmân pleşuvĭ — érna, ce în curênd ii va îmbrobodi cu vĕl alb, nu însemnézǎ că-i va îmbrobodi cu vĕlul morţiĭ, ci cu cel al somnului dătător de vigóre şi sanĕtate...

Tainic suflă vêntul
printre frundele pădurei
Şi ca sborul lin de fluturĭ,
în colorĭ nenumĕrate,
Frundele plutesc în aer —
Şi s'adună 'n adăposturĭ,
unde 'n humă se prefac.
Frundelor: sburaţĭ în lume,
unde vêntul vĕ alungă:
De sub voi la primăvară
viorica înfloresce,
Din mormênt se 'nalţă mândru,
sufletul nemuritor!

Sept. 1904.

Gav. Todică.

Proprietar: **Dr. Aurel Mureşianu.**
Redactor responsabil **Traian H. Pop.**

Cursul la bursa din Viena.

Din 19 Octomvrie n. 1904.

Renta ung. de aur 4%	119.—
Renta de corone ung. 4%	97.75
Impr. căil. fer. ung. în aur 3½%	89.15
Impr. căil. fer. ung. in argint 4%	97.75
Bonurĭ rurale croate-slavone	98.50
Impr. ung. cu premii	210.—
Losurĭ pentru reg. Tisei și Seghedin	162.85
Renta de hârtie austr.	99.85
Renta de argint austr.	99.75
Renta de aur austr.	119.60
Renta de corone austr. 4%	99 90
Bonurĭ rurale ungare 3½%	91.25
Losurĭ din 1860.	155 —
Acții de-ale Băncei austro-ungară	16.31
Acții de-ale Băncei ung. de credit	778.—
Acții de-ale Băncei austr. de credit	666.25
Napoleondorĭ	19.08
Mărcĭ imperiale germane.	117.52½
London vista	239 32½
Paris vista	95.25
Note italiene	95.20

Cursul pieței Brașov.

Din 18 Octomvrie n. 1904

		Cump.		Vând.
Bancnote rom.	Cump.	18.88	Vând.	18.92
Argint român.	„	18.80	„	18.90
Napoleond'orĭ.	„	19.02	„	19.10
Galbenĭ	„	11.20	„	11.30
Ruble Rusescĭ	„	2.53	„	2.55
Mărcĭ germane	„	117.20	„	117.40
Lire turcescĭ	„	21.50	„	21.60
Scris. fonc. Albina 5%		101.—	„	102.—

Dela „Tipografia A. Mureșianu" din Brașov, se pot procura următórele cărțĭ:

(La cărțile aicĭ înșirate este a se mai adauge pe lângă portul postal arătat, încă 25 banĭ pentru recomandație.)

Scrierĭ istorice.

Memorii din 1848—49 de *Vas. Moldovan*, fost prefect al Legiunei III în 1848—49. Prețul cor. 1 (cu posta cor. 1.10)

Viața și operile lui Andreiŭ Mureșianu, studiu istoric-literar de Ioan Rațiu, prof. ord. la preparandia din Blașiŭ. Prețul 2 cor.. plus porto 10 banĭ. Venitul curat al acestui op se va contribui la formarea unui fond pentru Internatul preparandial din Blașiŭ.

„Colonel David baron Urs de Margina la Solferino și Lissa", interesanta și eminenta conferență, ce a ținut'o d-nul colonel c. și r. *Francisc Rieger* în reuniunile militare dela Brașov și Sibiu. Broșura conține și două portrete bine reușite ale baronului Urs, unul din anii de mai înainte, când încă era major, ér altul din timpul mai recent; mai conține și o hartă a Lissei, cum și ilustrațiunea mormêntului eroului nostru. Prețul 80 b. (plus 6 b. porto.)

„Pentru memoria lui Avram Iancu", apelul dat cătră ministerul de interne D. Perczel prin d-l Dr. Amos *Frâncu* în causa fondului pentru monumentul lui Iancu. Prețul este 1 corónă. In România 2 lei plus 5 banĭ porto.

„Pintea Vitézul", tradițiunĭ, legende și schițe istorice, de *Ioan Pop-Reteganul*. Cea mai completă scriere despre eroul Pintea. In ea se cuprind fórte interesante tradițiunĭ și istorisirĭ din tóte părțile, pe unde a umblat Pintea. Prețul 40 banĭ. plus 6 banĭ porto.

„Românul in sat și la óste". Acesta este titlul unei nouĕ cărticele, ce d-l *Ioan Pop Reteganul*, cunoscutul și meritosul nostru scriitor poporal, a dat literaturei române. Prețul 20 b., cu posta 26 b.

Lupta pentru drept de Dr. Rudolf de Ihering traducere de Teodor V. Păcățian. Prețul 2 cor. (+ 10 b. porto).

„Țĕranul român și ungur din Ardeal", studiu psihologic poporal de I. Paul. Prețul 1 cor. (+ 5 b. porto).

„David Almășianu", schițe biografice de *Ioan Popea*. Broșura acésta presentă și multe momente de însemnătate istorică. Prețul 60 b. (cu posta 66 b.)

Cărțĭ pentru comercianțĭ și funcționarĭ de bancă:

Introducere în contabilitate și contabilitatea inpartidă simplă, de *I. C. Panțu*. O carte bună pentru a învĕța cu ușurință contabilitatea. Paginĭ I—VIII + 213. Prețul 2 cor. (+ 20 b. p.)

„Curs complet de corespondența comercială" de *I. C. Panțu*. Conține modele de circulare, scrisorĭ de informațiunĭ, recomandațiunĭ și acreditive; scrisorĭ în comerciul cu mărfurĭ, comisiune și espedițiune; cestiunĭ cambiale, afacerĭ cu efecte, monede, cupóne etc. Prețul 3 cor. 20 b. (+ 20 b. p.)

Al doilea capitol din contabilitatea duplă, de *I. C. Panțu*. Acéstă broșură conține: *afacerile de credit cambial și afacerile de bancă*. Prețul broș. 2 coróne (+ 10 banĭ porto).

Nr. 268—1904.

Anunț.

Aceia, carĭ doresc să țină în anul școlar 1904—905 „Internatul Ionciovicĭu" au să-șĭ presente începênd din 7 Octombre v. până în 22 Octombre v. incl. ofertele lor în scris.

Brașov, 6 Octombre v. 1904.

Eforia școlelor centrale române ort.-res. din Brașov.

Avis.

Dela „ECONOMIA" din Cohalm.

Avisam prin acésta pe domnii proprietarĭ ai acțiunilor Nr. 300—309, 529—530, 555—556 și 645—646, că dacă în termin de 30 dile dela datul de mai jos, nu-șĭ vor achita restul, cu carĭ datorează, în virtutea §-ului 10 a statutelor nóstre vom anula aceste acțiunĭ și sumele plătite se vor trece în fondul de reservă.

Cohalm, 18 Octomvrie 1904.

2—3.1537. Direcțiunea.

Plecarea și sosirea trenurilor de stat reg. ung. în Brașov.

Valabil din 1 Octomvrie st. n. 1904.

Plecarea trenurilor din Brașov.

Dela Brașov la Budapesta:

I. Trenul mixt la óra 5·32 min. dimin.
II. Tr. accel. (peste Clușiu) la ó. 2·45 m. p. m.
III. Trenul de pers. la óra 8·7 min. séra.
IV. Tr. accel. p. Arad la órele 10·26 m. séra.

Dela Brașov la Bucurescĭ:

I. Trenul de persóne la óra 3·55 m. dim.
II. Tren accel. la órele 4·59 m. dim.*)
*) (Nu mai până în 15 Novembre).
III. Trenul mixt la órele 11·35 m. a. m.
IV. Trenul accel. la óra 2·19 min. p. m. (ce vine pe la Clușiu).
V. Tren mixt la órele 6·50 séra.* (care circulă numai la Predeal).

Dela Brașov la Kezdi-Oșorheiu și Ciuc-Ghimes:

I. Trenul de pers. la óra 5.25 min. dim.*
II. Trenul mixt la óra 8·45 min. a. m.* (* au legătură până la Ciuc-Gyimes).
III. Trenul de per. la óra 2·50 m. p. m. (are legătură cu Ciuc-Szereda).
IV. Tren de pers. la órele 6.34 m. séra.*

Dela Brașov la Zĕrnescĭ (gara Bartolomeiu)

I. Trenul mixt la óra 9·2 min a. m.
II. Trenul mixt la óra 5·26 min. p. m.

Sosirea trenurilor în Brașov:

Dela Budapesta la Brașov:

I. Tren acc. p. Arad la órele 4·52 m. dim.
II. Trenul de persóne la óra 7·50 dim.
III. Tr. accel. peste Clușiŭ la ó. 2·9 m. p. m.
IV. Trenul mixt la óra 9·27 min. séra.

Dela Bucurescĭ la Brașov:

I. Tren. de pers. la óra 7·28 min. dim.
II. Trenul accel. la óra 2.18 min. p. m. (Are legătură cu Sibiiu și Cluj).
III. Trenul pers., la óra 4·55 m. p. m.
IV. Trenul mixt. la óra 9·18 min. séra.
V. Tr. accel. la órele 10·14 m. séra. (Numai până în 15 Novembre).

Dela Kezdi-Oșorheiu și Ciuc-Ghimes la Brașov

I. Trenul de persóne la óre 8 25 m. dim. (are legătură cu Ciuc-Sereda).
II. Trenul de pers. la óra 1·59 m. p. m. (are legătură cu Ciuc-Gyimes).
III. Trenul mixt la óra 6·10 m. séra.*)
IV. Tren mixt, la órele 10·1 m. séra.

Dela Zĕrnescĭ la Brașov (gar. Bartolomeiu.)

I. Trenul mixt la óra 7·02 min. dim.
II. Trenul mixt la óra 1·12 min. p. m.